

EBH/177/2015

Év

2015

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést részben megállapító döntés

Vakok és gyengénlátók egyesülete közérdekű igényérvényesítőként fordult a hatósághoz személyszállítási közszolgáltatást végző gazdasági társasággal szemben. A panasz szerint a közszolgáltató az egyik megyeszékhelyen található létesítményében nem újította fel idejében az utasok által használt infrastruktúra részét képező aluljáró első- és utolsó lépcsőfokát jelző festett sávot, ezért az nem volt érzékelhető a vak és gyengénlátó személyek számára. Az egyesület azt is panaszolta, hogy a szolgáltató egyes járatain a hangos utastájékoztató nehezen hallható, illetve ilyen szolgáltatás nincs is minden járaton. A panaszban sérelmezték továbbá, hogy a szolgáltatónak csak egyes járatain szállítható tandemkerékpár, ami a vak és gyengénlátó utasok vonatkozásában hátrányt jelent.

A hatóság a lépcsőt jelző sávok felfestése tekintetében állapította meg a jogsértést. A szolgáltató az eljárás alatt pótolta a hiányosságot, ezért a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsításának megtiltásán túl a hatóság más szankciót nem alkalmazott.

A hangos utastájékoztató vonatkozásában közérdekű igényérvényesítő az utazásban érintett látássérült személyek számát illetően adatokkal nem szolgált, arra hivatkozott csupán, hogy az érintett járatok hat megyét szelnek keresztül, és a panaszolt szolgáltatásról is csak annyit adott elő, hogy „sokszor recsegő, érthetetlen a hangos utastájékoztató, vagy egyáltalán nem működik”. A hatóság álláspontja szerint ezen bizonytalan információk nem elégségesek annak valószínűsítéséhez, hogy a szolgáltatás hiánya vagy hibája látássérült személyek előre pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintette vagy veszélyeztette volna, ezért nem állt fenn az a törvényi feltétel, amely a közérdekű igényérvényesítéshez, illetve annak alapján az egyenlő bánásmód megsértése megállapításához szükséges. Emellett egy műszaki berendezés átmeneti hibája akkor sem feltétlenül jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését, ha az kifejezetten az akadálymentességet, az egyenlő esélyű hozzáférést szolgálja, ugyanis a műszaki berendezések meghibásodása a működés velejárója, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a javítás indokolatlan elmaradása, aránytalan késedelme esetén képzelhető el.

A hangos utastájékoztató célja továbbá – noha arra a vizuális információk észlelésében korlátozottak nyilvánvalóan fokozottan támaszkodnak – valamennyi utas tájékoztatása. Tekintettel arra, hogy a hangos utastájékoztató hiánya esetén a védett tulajdonsággal nem rendelkező, összehasonlítható helyzetben lévő személyek – a többi utas – számára sem történik olyan információ-közvetítés, amely tekintetében az egyenlő esélyű hozzáférést vizsgálni lehetne, ezért nem állapítható meg, hogy a látássérült személyeket e tekintetben hátrány érne a nem látássérültekkel szemben.

Amennyiben továbbá egyáltalán nem működik utastájékoztató berendezés, az utazószemélyzettől kérhető tájékoztatás, amelyet a nem látássérült személyek is folyamatosan igénybe vesznek. A nem látássérült utasok sem hagyatkozhatnak pusztán saját érzékszerveikre, az utazás legtöbbször részükről is interakciót igényel vagy a többi utassal, vagy a szolgáltató személyzetével. A kísérő nélkül utazó látássérült utasok bizonytalanság-, kiszolgáltatottság-érzése ezekben a helyzetekben természetesen jóval nagyobb mértékű lehet a látókénál. Közérdekű igényérvényesítő azonban nem számolt be olyan esetről, amikor a látássérült személy részére az utazószemélyzet nem nyújtott tájékoztatást, vagy személyzet hiányában a látássérült utas nem tudott eljutni úti céljához, ezért arra nem lehetett következtetni, hogy a hangos utastájékoztató hiánya ténylegesen korlátozná a látássérült utasok hozzáférést az eljárás alá vont által nyújtott szolgáltatásához.

A hangos utastájékoztatásnak az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése körébe történő bevonása esetén is, az eljárás alá vont gyakorlata, miszerint az új beruházások alkalmával hangos utastájékoztató berendezéssel felszerelt járműveket szerez be, összhangban van a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 51. § (4) bekezdésével, és megvalósítja az egyenlő esélyű hozzáférés fokozatos érvényesítését.

A tandemkerékpárok szállításával összefüggésben a hatóság azért nem találta megalapozottnak a kérelmet, mert a kerékpár-szállítási feltételek eljárás alá vont üzletszabályzatában objektív módon – a kerékpár típusára vonatkozóan – vannak megállapítva, és azok valamennyi utas számára egységesek. A személyszállítási szolgáltatás igénybevételének szempontjából közömbös, hogy eljárás alá vont a személyek szállításán túl milyen járművek és sporteszközök szállítását vállalja, és milyen feltételekkel. Mivel a tandemkerékpár nem szükséges ahhoz, hogy a látássérült személyek igénybe tudják venni a személyszállítási szolgáltatást, az nem a látássérültek önálló életvitelét lehetővé tévő eszköz – szemben például a mozgáskorlátozott személyek esetében a kerekesszékekkel –, a tandemkerékpárok szállításának egyes járatokra korlátozása nem jelenti esély-kiegyenlítő kötelezettség megszegését, a közszolgáltatáshoz való hozzáférést nem korlátozza, ezért nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét.

A határozat bírósági felülvizsgálatát egyik fél sem kérte.

2015. február 6.